KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 28.2.2019 r.
COM(2019) 113 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie wdrażania rozporządzenia (WE) nr 450/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wskaźnika kosztów pracy (WKP)

1. WPROWADZENIE

Rozporządzeniem (WE) nr 450/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 lutego 2003 r. dotyczącym wskaźnika kosztów pracy (WKP)[1] ustanowiono wspólne ramy opracowywania i przekazywania Komisji porównywalnych WKP przez państwa członkowskie.

WKP mierzy kwartalne zmiany całkowitych godzinowych kosztów pracy ponoszonych przez pracodawców, umożliwiając monitorowanie zmian obciążenia kosztami wynikającymi z czynnika produkcji, jakim jest praca. Należy do grupy wskaźników euro, które dostarczają informacji na temat zmian sytuacji gospodarczej w strefie euro. Komisja (Eurostat) publikuje kwartalny komunikat prasowy dotyczący godzinowego WKP na swojej stronie internetowej[2], która zawiera pełen zbiór danych przedstawiony w podziale na rodzaj działalności gospodarczej i koszty pracy (koszty płacowe i pozapłacowe). Strona ta zawiera także stopy wzrostu w ujęciu kwartalnym i rocznym.

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia (WE) nr 450/2003 Komisja przedstawia sprawozdanie Parlamentowi i Radzie co dwa lata. Ponieważ serie historyczne zostały przeanalizowane w poprzednich sprawozdaniach, w niniejszym sprawozdaniu skoncentrowano się na jakości danych dotyczących WKP otrzymanych w późniejszym terminie. Zbadano dane dotyczące WKP dostarczone Komisji w odniesieniu do kwartałów referencyjnych od III kw. 2016 r. do I kw. 2018 r.

W lipcu 2003 r. Komisja przyjęła rozporządzenie (WE) nr 1216/2003[3] określające bardziej szczegółowo procedury, których muszą przestrzegać państwa członkowskie przy przekazywaniu swoich WKP Komisji, wymagane dostosowania kalendarzowe i sezonowe oraz treść krajowych sprawozdań dotyczących jakości.

W marcu 2007 r. Komisja przyjęła rozporządzenie (WE) nr 224/2007[4], którym zmieniono rozporządzenie (WE) nr 1216/2003 i rozszerzono zakres WKP o rodzaje działalności gospodarczej określone przez NACE Rev.1 sekcje L, M, N i O. Sekcje te obejmują głównie usługi nierynkowe, których dynamika może być inna niż dynamika usług rynkowych.

W sierpniu 2007 r. Komisja przyjęła rozporządzenie (WE) nr 973/2007[5], którym zmieniono szereg rozporządzeń dotyczących określonych dziedzin statystycznych obejmujących WKP,

---

1 Dz.U. L 69 z 13.3.2003, s. 1.

2 Kwartalny komunikat prasowy publikowany jest w terminach określonych w kalendarzu publikacji; obydwie pozycje można znaleźć na stronie internetowej Eurostatu (w językach angielskim, francuskim i niemieckim); http://ec.europa.eu/eurostat

3 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1216/2003 z dnia 7 lipca 2003 r. wykonujące rozporządzenie (WE) nr 450/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące wskaźnika kosztów pracy (Dz.U. L 169 z 8.7.2003, s. 37).

4 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 224/2007 z dnia 1 marca 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1216/2003 w zakresie rodzajów działalności gospodarczej objętych wskaźnikiem kosztów pracy (Dz.U. L 64 z 2.3.2007, s. 23).

5 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 973/2007 z dnia 20 sierpnia 2007 r. zmieniające niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych, wdrażające statystyczną klasyfikację działalności gospodarczej NACE Revision 2 (Dz.U. L 216 z 21.8.2007, s. 10).

w celu wdrożenia statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej określonej w NACE Rev. 2.

W załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1216/2003 określono następujące kryteria oceny jakości WKP: przydatność, dokładność, punktualność w przekazywaniu danych, dostępność i przejrzystość, porównywalność, spójność i kompletność. Dostępność i przejrzystość uznano za zadowalające, podobnie jak miało to już miejsce w poprzednim sprawozdaniu[6]. W związku z tym w niniejszym dokumencie skupiono się na przydatności, kompletności, punktualności, dokładności, porównywalności i spójności.

2. OGÓLNY POSTĘP DOKONANY OD CZASU OSTATNIEGO SPRAWOZDANIA

Od czasu opublikowania ostatniego sprawozdania nie wprowadzono żadnych zmian legislacyjnych.

2.1 Ulepszone standardy gromadzenia danych

W państwach członkowskich przetestowano i wprowadzono do użytku nową wersję struktur wymiany danych statystycznych i metadanych w formacie SDMX (ang. Statistical Data and Metadata eXchange)[7]. Wykorzystuje się w niej uzgodnione na szczeblu międzynarodowym wykazy kodów, które są dostępne w internecie za pośrednictwem specjalnego rejestru[8]. Umożliwia ona także gromadzenie nowych zmiennych fakultatywnych, takich jak kwartalne koszty pracy i kwartalna liczba przepracowanych godzin. Te same struktury danych SDMX wprowadzono w celu przesyłania danych dotyczących WKP do Europejskiego Banku Centralnego (EBC).

Dzięki standaryzacji SDMX wdrożono nowe automatyczne narzędzie weryfikujące (STRUVAL), które powiadamia państwa członkowskie o każdym problemie w zakresie technologii informatycznych wykrytym podczas przekazywania WKP.

Inicjatywy te przyczyniły się do uproszczenia procesu tworzenia i zmniejszenia ryzyka błędów z powodu złego kodowania.

2.2 Przekształcenie programów informatycznych

Całkowicie przekształcono programy wykorzystywane do weryfikowania, agregowania i rozpowszechniania danych dotyczących WKP, umożliwiając tym samym:

- dostosowanie wewnętrznych wykazów kodów do standardów SDMX;
- zapewnienie spójności między sumą a składnikami – indeksy łańcuchowe kosztów płacowych i pozapłacowych są najpierw rozłączane, następnie agregowane w wartości całkowite, a później łączone ponownie z rokiem referencyjnym (agregacja pośrednia);

[6] COM(2017) 71.
[7] http://sdmx.org/ (strona dostępna tylko w języku angielskim).
[8] https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/ (strona dostępna tylko w języku angielskim).

- aktualizację wykazu zagregowanych danych europejskich oraz
- rozpowszechnianie nowych wskaźników.

2.3 Poziomy godzinowych kosztów pracy

Komisja (Eurostat) publikuje roczne szacunki godzinowych kosztów pracy z podziałem według NACE Rev. 2 co roku od pierwszej publikacji w kwietniu 2016 r. Szacunki te opierają się na kosztach pracy i tendencjach związanych z WKP i opracowywane są trzy miesiące po zakończeniu okresu odniesienia. Zakres sprawozdania obejmuje sekcje NACE Rev. 2 z wyjątkiem sekcji L (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości). Dzięki nowym strukturom danych SDMX państwa członkowskie, które zdecydowały się na przekazywanie swoich danych krajowych zamiast szacunków Eurostatu, mogą gromadzić poziomy rocznych kosztów pracy w tym standardzie.

3. JAKOŚĆ DANYCH

3.1 Przydatność

Wskaźnik „zmian kosztów pracy za przepracowaną godzinę" ma znaczenie dla analizy krótko- i średnioterminowego rozwoju gospodarczego. Przy ocenie możliwej presji inflacyjnej wynikającej z sytuacji na rynku pracy Komisja i EBC wykorzystują wskaźnik, który pokazuje zmiany kosztów pracy w skali krótkoterminowej. Wskaźnik ten musi być obliczany dla każdego państwa członkowskiego, dla całej Unii Europejskiej (UE) i dla strefy euro zaraz po udostępnieniu danych. WKP ma duże znaczenie również dla zainteresowanych partnerów społecznych w kontekście negocjacji płac, a Komisja wykorzystuje go do celów monitorowania krótkoterminowych zmian kosztów pracy. Jest on jednym z podstawowych europejskich wskaźników gospodarczych[9].

Użytkownicy w dalszym ciągu zgłaszają zapotrzebowanie nie tylko na informacje na temat kwartalnych zmian procentowych kosztów pracy mierzonych przy pomocy WKP, ale w coraz większym stopniu także na temat kosztów pracy w wartościach bezwzględnych (euro za godzinę). Co roku w kwietniu Eurostat publikuje szacunki godzinowych kosztów pracy w euro i walutach krajowych w podziale według NACE Rev. 2. Ponadto zaczął rozpowszechniać roczną stopę wzrostu godzinowych kosztów pracy oraz odsetek całkowitych kosztów pracy składających się z kosztów pozapłacowych[10].

Komisja otrzymała pozytywne informacje zwrotne w związku z publikacją wspomnianych szacunków i będzie nadal publikować roczne koszty pracy w podziale według NACE Rev. 2.

3.2 Kompletność

[9] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „W kierunku usprawnionych metod w zakresie statystyk i wskaźników dla strefy euro", (COM(2002) 661).

[10] Zob. zbiór danych *lc_lci_lev* w Eurobase (w językach angielskim, francuskim i niemieckim); http://ec.europa.eu/eurostat/data/database

Ogólnie rzecz biorąc, dostępność i jakość WKP nieustannie się poprawia. Eurostat otrzymał dane dostosowane kalendarzowo oraz kalendarzowo i sezonowo od wszystkich państw członkowskich. Wszystkie państwa członkowskie, poza Danią i Szwecją (którym przyznano odstępstwa[11]) dostarczyły również dane niedostosowane sezonowo.

Jeśli chodzi o inne kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)[12], Islandia przesłała dane dotyczące WKP w odniesieniu do dwóch kwartałów (II kw. 2017 r. i I kw. 2018 r.) okresu odniesienia i wagi kosztów pracy za 2017 r., natomiast Norwegia przesłała dane dotyczące wszystkich siedmiu przedmiotowych kwartałów.

Szwajcaria poinformowała Komisję (Eurostat), że postanowiła nie gromadzić danych kwartalnych dotyczących WKP.

Pomimo poprawy zakresu uzyskanych danych dostosowanych sezonowo zdecydowano, że po przeprowadzeniu starannej analizy jakości danych i potrzeb użytkowników dane dostosowane kalendarzowo pozostaną wartościami zasadniczymi. Wszystkie dane, w tym szacunki dostosowane sezonowo, udostępnia się na odpowiedniej stronie bazy danych Eurostatu, zapewniając w ten sposób jasność i spójność z innymi statystykami cen (np. zharmonizowanym indeksem cen konsumpcyjnych)[13].

Wszystkie państwa członkowskie dostarczyły krajowe sprawozdania dotyczące jakości za 2016 r. Zostały one zweryfikowane i podane do wiadomości publicznej na stronie internetowej Eurostatu[14].

3.3 Punktualność

Od czasu poprzedniego sprawozdania poprawiła się punktualność w przesyłaniu danych Komisji przez państwa członkowskie, ponieważ Grecja przekazywała dane w terminie, natomiast Chorwacja przekazywała je z maksymalnie 1-dniowym opóźnieniem przez cały okres odniesienia.

Norwegia, podobnie jak Islandia, przekazała dane dotyczące WKP w terminie (w odniesieniu do dwóch przedmiotowych kwartałów).

3.4 Dokładność

Na WKP składa się szereg zmiennych (np. koszty pracy i przepracowane godziny), które można pobrać z kilku źródeł. Oznacza to, że korekty mogą nastąpić w każdej chwili, powodując zmiany w danych z ostatniego kwartału, kilku kwartałów lub całego roku. Jeżeli dostosowania danych odnoszą się do roku referencyjnego, należy zmienić cały szereg.

---

[11] Na mocy rozporządzenia (WE) nr 1216/2003 Dania, Niemcy, Francja i Szwecja nie mają obowiązku dostarczania danych niedostosowanych sezonowo.

[12] Rozporządzenie (WE) nr 450/2003 nie ma zastosowania do Liechtensteinu.

[13] http://ec.europa.eu/eurostat (strona dostępna tylko w języku angielskim).

[14] http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/lci_esqrs.htm (strona dostępna tylko w języku angielskim).

Od pierwszego kwartału 2016 r. korekty wartości zasadniczej dla UE[15] (rocznej stopy wzrostu) dwukrotnie przekroczyły 0,2 punktu procentowego (p.p.) (w obu przypadkach w górę) (zob. wykres 1). Było to spowodowane istotnymi korektami notowanymi w Zjednoczonym Królestwie podczas przekazywania danych w marcu 2018 r. W tamtym czasie Zjednoczone Królestwo zaczęło dostosowywać kalendarzowo więcej szeregów wpływających na agregat sekcji B–S, który został w związku z tym znacząco skorygowany. Tylko w dwóch innych państwach (Niemcy i Niderlandy) odnotowano znaczące korekty; zostały one odpowiednio udokumentowane.

[15] UE-27 do II kw. 2013 r. włącznie; po tym okresie UE-28.

Rysunek 1: ***Zmiany danych między pierwszą opublikowaną wartością a wartością opublikowaną w I kw. 2018 r. dla UE-28 dotyczącą sekcji B–S NACE Rev. 2 (zagregowane w punktach procentowych)***

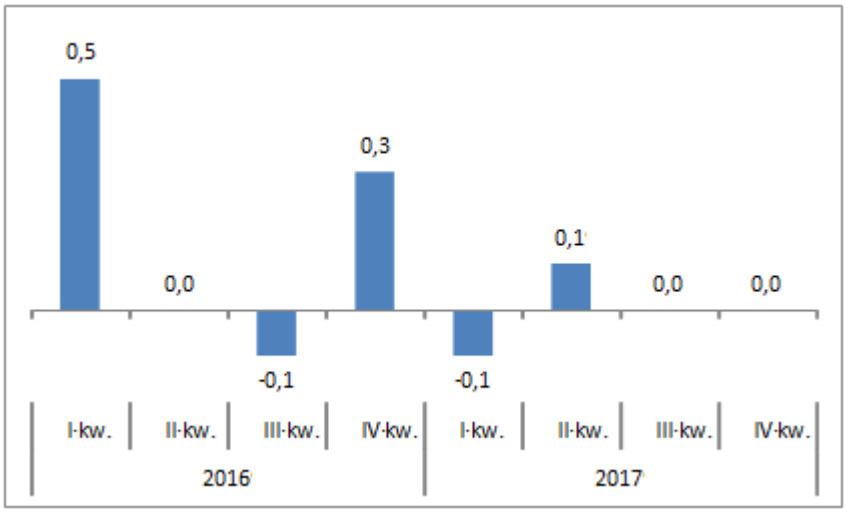

Od poprzedniego sprawozdania nie odnotowano żadnej dużej korekty danych dotyczących WKP przekazywanych przez Grecję dzięki współpracy między ELSTAT a Komisją (Eurostatem) w zakresie poprawy krajowej metodyki WKP.

3.5 Porównywalność

Porównywalność między państwami zapewniono dzięki szczegółowym wspólnym definicjom i metodyce określonym w przepisach dotyczących WKP. Państwa członkowskie spełniają wymogi UE dzięki źródłom danych dostępnym na poziomie krajowym. Większość wykorzystuje dane z badań lub łącznie dane z badań i dane administracyjne; dwa państwa opierają się wyłącznie na źródłach administracyjnych.

Aby opublikować porównywalne w czasie dane dotyczące WKP, przydatne jest uwzględnienie efektu kalendarza i efektu sezonowego. Wartości zasadnicze dostosowuje się, uwzględniając efekt kalendarza, a sezonowość równoważy się, porównując te same kwartały w dwóch kolejnych latach.

Na mocy art. 1 rozporządzenia (WE) nr 1216/2003 dane dotyczące WKP mają być przekazywane w formie danych: niedostosowanych sezonowo, dostosowanych kalendarzowo oraz dostosowanych kalendarzowo i sezonowo.

W rozporządzeniu (WE) nr 450/2003 nie określono, czy dostosowania kalendarzowe i sezonowe należy przeprowadzić przy zastosowaniu podejścia bezpośredniego czy pośredniego. Dostosowanie pośrednie polega na dostosowaniu szeregów podstawowych, które są następnie wykorzystywane do tworzenia zagregowanych danych wyższego stopnia. Bezpośrednie dostosowanie wiąże się z indywidualnym dostosowywaniem każdego szeregu, w tym na poziomie zagregowanych danych wyższego stopnia.

W przypadku WKP Eurostat zaleca stosowanie podejścia pośredniego w celu uniknięcia niespójności między całkowitymi kosztami pracy a składnikami. Takie niespójności są łatwo wykrywane przez użytkowników i mogą budzić wątpliwości co do ogólnej jakości WKP.

Dzięki nowym programom informatycznym (zob. sekcja 2.2), w ramach swojej polityki Eurostat dąży do systematycznego wykrywania niespójności rzędu 0,1 punktu procentowego lub większych (po zaokrągleniu) między całościami i częściami składowymi oraz zgłasza je państwu, którego dotyczy sprawozdanie zatwierdzające. Łączny WKP jest następnie przeliczany na podstawie składników płacowych i pozapłacowych (podejście pośrednie).

Wskaźniki oblicza się zatem przy użyciu zharmonizowanego podejścia dla wszystkich państw członkowskich, aby zapewnić większą porównywalność.

3.6 Spójność z danymi z rachunków narodowych

Jedną z dziedzin, które nadal przyciągają uwagę, jest spójność WKP z innymi danymi statystycznymi dotyczącymi kosztów pracy, w szczególności kwartalnymi danymi na temat rachunków narodowych.

Państwa członkowskie są proszone o porównanie w rocznym sprawozdaniu dotyczącym jakości stóp wzrostu WKP ze stopami wzrostu wynagrodzenia za godzinę pracy wykazanymi w rachunkach narodowych (definicja wg ESA 2010[16]). Nie można oczekiwać, że dane liczbowe będą identyczne. Nawet przy prawie identycznych definicjach kosztów pracy przetwarzanie danych statystycznych i źródła mogą się różnić. W obu przypadkach gromadzenie danych dotyczących przepracowanych godzin jest bardzo trudne. Pomimo różnic metodycznych analiza zakresu rozbieżności między dwoma zbiorami danych ma charakter informacyjny. Jeżeli rozbieżności te przekraczają dany próg, może to wskazywać na problemy z jakością w jednym ze zbiorów danych.

Eurostat przeprowadził kontrolę jakości sekcji B–S zagregowanych danych NACE Rev. 2 w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego. Na potrzeby tego porównania wykorzystano niedostosowane sezonowo dane dotyczące WKP, z wyjątkiem Danii i Szwecji, w przypadku których dostępne były dane dostosowane kalendarzowo. Medianę rocznej stopy wzrostu WKP porównano z medianą rocznej stopy wzrostu wynagrodzenia za godzinę pracy w 10 kwartałach. Zmiany o więcej niż 1 punkt procentowy uznano za podstawę do przeprowadzenia dalszych analiz. Stało się tak w przypadku Chorwacji (5,1 p.p.), Grecji (2,2 p.p.), Rumunii (2,1 p.p.), Irlandii (1,4 p.p.), Malty (1,2 p.p.) i Słowenii (1,1 p.p.) (zob. rysunek 2).

W związku z wynikami analizy zostaną podjęte działania następcze z udziałem tych państw członkowskich, w szczególności w zakresie danych dotyczących przepracowanych godzin.

[16] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1).

Rysunek 2: Mediana rocznej stopy wzrostu WKP a mediana rocznej stopy wzrostu wynagrodzenia za godzinę pracy (rachunki narodowe)– okres odniesienia IV kw. 2015 r. – I kw. 2018 r.*

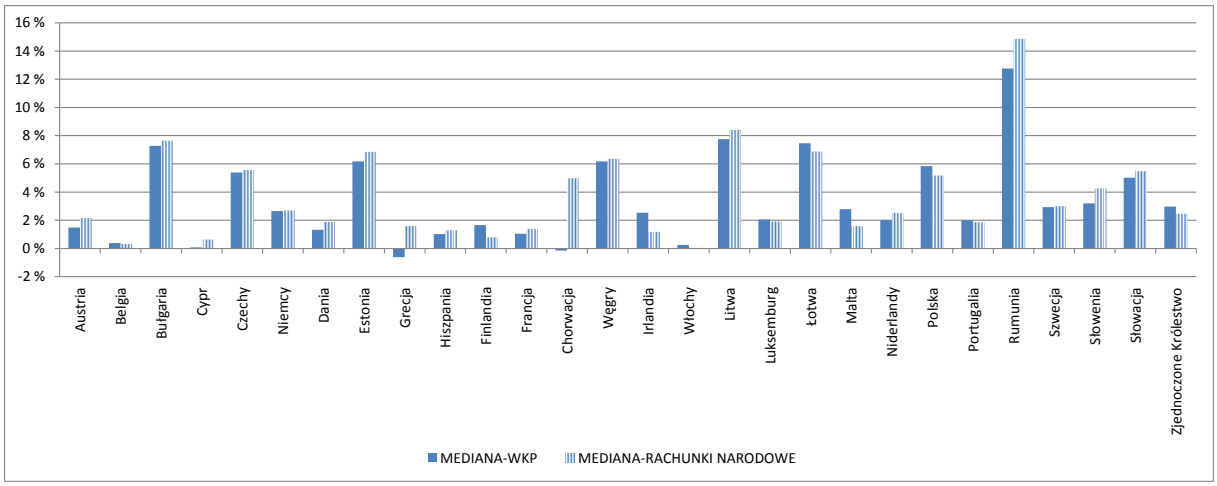

* Z wyjątkiem Belgii i Irlandii: IV kw. 2015 r. – IV kw. 2017 r. Dane dotyczące rachunków narodowych za I kw. 2018 r. nie były dostępne w momencie opracowywania sprawozdania.

Oprócz mediany porównano odchylenie standardowe rocznych stóp wzrostu WKP i szeregów rachunków narodowych jako wskaźnik zmienności. Odchylenie standardowe szeregów WKP było o ponad 2 punkty procentowe wyższe od odchylenia standardowego rachunków narodowych tylko w jednym przypadku: Szwecji, w przypadku której odchylenia wyniosły odpowiednio 2,8 % i 0,6 %. Szwecja zbada przyczyny tej różnicy i poinformuje Eurostat o swoich ustaleniach.

4. WNIOSKI

Ogólnie rzecz biorąc, od czasu poprzedniego sprawozdania w 2017 r. jakość WKP państw członkowskich i zagregowanych danych UE stale się poprawiała – w szczególności pod względem punktualności w przekazywaniu danych przez państwa członkowskie, która jest obecnie prawie całkowicie zadowalająca.

Sprawozdania państw członkowskich dotyczące jakości przetworzono, korzystając z nowej wersji programu obsługi metadanych pochodzących z Europejskiego Systemu Statystycznego i udostępniono je wszystkim użytkownikom.

Rozszerzono zastosowanie standardów SDMX i wprowadzano najnowsze usprawnienia formatu SDMX. Całkowite przekształcenie programów informatycznych umożliwiło:

- ✓ poprawę wiarygodności łańcucha produkcji;
- ✓ zapewnienie spójności między wartościami całkowitymi i częściami składowymi na etapie projektowania oraz
- ✓ stworzenie nowych wskaźników, takich jak roczne stopy wzrostu i wielkość składnika pozapłacowego.

W 2017 r. Komisja (Eurostat) zaczęła publikować roczne szacunki godzinowych kosztów pracy w podziale na sekcje NACE Rev. 2 na podstawie poziomów badania kosztów pracy i tendencji związanych z WKP. Komisja otrzymała pozytywne reakcje od użytkowników, z których niektórzy wykorzystywali dane do monitorowania dynamiki płac w Europie i ich wpływu na konwergencję gospodarczą.

W oparciu o dostarczane dane i inną dokumentację krajową, w tym sprawozdania dotyczące jakości, Komisja będzie nadal regularnie monitorować zgodność i jakość danych. W przypadku niewielkiej poprawy lub jej braku Komisja będzie ściśle monitorować tę kwestię we współpracy z właściwymi krajowymi organami statystycznymi.